

Inleiding

Bij de start van deze opleidersdag stonden we allereerst stil bij het behaalde resultaat van de accreditatie. Een mooie terugkoppeling van de visitatiecommissie en de opmerking: 'het opleiden in de school stáát met vakmanschap en passie' is natuurlijk waar we samen aan gewerkt hebben en waar we allemaal trots op mogen zijn. Dank voor jullie inzet!

De ochtend was gevuld met verschillende boeiende workshops. Het was halen en brengen en voor een ieder wat wils. Als hekkensluis kon iedereen deelnemen aan de digitale lunchlezing: 'Over (vermeende) achterstanden en onderwijskansen'. De afsluiting met een lunchlezing bleek een succesformule. Vier prominente (en bij velen bekende) deskundigen namen ons mee in de gevolgen van de lockdown voor het onderwijs. De betreffende teksten zijn verstuurd. In deze nieuwsbrief lees je weer een samenvatting van de verschillende workshops en belangrijke data over komend schooljaar. Inderdaad, dit schooljaar is nog niet eens afgesloten of we zijn alweer bezig met het komende schooljaar.

Terugblik workshop digitale beoordeling

Door Wim Vermeulen

Het vragen-half-uurtje over de digitale WPL-beoordeling leverde ook deze keer een aantal interessante aandachtspunten op.

- Ondanks de toelichting in de Handleiding WPL blijken de consequenties bij een 'onvoldoende' voor WPL-fase niet altijd duidelijk te zijn. De Handleiding geeft aan: bij maximaal 1 Leeruitkomst onvoldoende heeft de student de mogelijkheid om deze

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Terugblik workshop: Digitale beoordeling voor de voltijd- en deeltijdstudent	1
Terugblik workshop: Het curriculum van de deeltijd	2
Terugblik workshop: Coaching en gesprek	2
Terugblik workshop: Gelijke kansen in het onderwijs, hoe bereiden we studenten voor op de sociale ongelijkheid	3
Terugblik workshop: Didactische principes nieuwe voltijd curriculum	3
Terugblik workshop: Startende opleidingsscholen	5
Lunchlezing 'Over (vermeende) achterstanden en onderwijskansen'	6
Mededelingen	6
Agenda	7

Leeruitkomst na 1 kwartiel te 'herkansen'. Bij meer dan 1 leeruitkomst een onvoldoende betekent het dat de student de betreffende fase geheel moet herkansen.

- Duidelijk moet zijn dat de Schoolopleider (letterlijk) het laatste woord heeft bij de beoordeling van WPL. De Studieloopbaanbegeleider van de student neemt in vrijwel alle gevallen het beoordelingsadvies van de Schoolopleider over en kent de studiepunten toe.
- In een aantal gevallen bleek de beoordeling van de Leeruitkomst niet overeen te stemmen met de beoordelingen die gegeven werden aan de 3 onderliggende kernen. Voorbeeld 1: V+V+V en dan werd de Leeruitkomst een G. Voorbeeld 2: O+O+V en dan werd de Leeruitkomst een V. Beide zijn voorbeelden van hoe het NIET moet. Er bestaat weliswaar enige ruimte voor de beoordelaars om t.a.v. een Leeruitkomst, maar deze moet dan wel in overeenstemming zijn met onderliggende beoordelingen (de kernen).
- In deze periode (begin april) vullen de studenten hun zelfbeoordeling in en gaan hierover in gesprek met hun mentor. Uit dit gesprek komen opnieuw WPL-doelen voort. De zelfevaluatie en de nieuwe leerdoelen uploadt de student in Blackboard, zodat deze kunnen worden ingezien door de studieloopbaanbegeleider.

Terugblik workshop Het curriculum van de deeltijd

Door Gerry Oldegebers

In de workshop voor de deeltijd is gekeken naar de keuzes voor en de opzet van het curriculum voor de deeltijd.

Uitgangspunten zijn o.a.:

- Onderwijs sluit aan bij de praktijkervaring van de volwassen deelnemer
- Zelf sturing geven aan het leerproces
- Grotere taken en thematieken
- Persoonsontwikkeling en beroepsidentiteit staan centraal
 - Kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming (Biesta, 2014)
 - Onderwijspraktijk is de context
 - Samenwerking student, werkveld en opleiding

Overzicht Deeltijdcurriculum:

Tweejarig traject

Deeltijd Regulier

Terugblik workshop Coaching en gesprek

Door Diny Langendijk

Om tegemoet te komen aan de verschillende verzoeken van de opleiders m.b.t. coaching en gespreksvoering, waren er twee verschillende workshops. In de eerste workshop: 'Ben ik in beeld' werd met behulp van verschillende filmpjes aandacht besteed aan de principes van de basiscommunicatie: initiatief volgen, ontvangende reacties, instemmen en benoemen, beurtverdeling en leidinggeven. Er werd een les beoordeeld op basis van deze stappen in de communicatie. In de tweede workshop: 'Waar is de juiste handleiding' werd ingezoomd op het geven van feed-up doelen, feed-back en feed-forward. We kregen een inzichtje in de les van een meester met als kijkrichting: 'wat klopt hier niet en welke vragen ga je stellen'. Er werden steekwoorden in de chat geplaatst. Op basis daarvan volgde een online gesprek over het stellen van de juiste vragen om een student met verschillende leerdoelen inzicht te laten krijgen in zijn eigen handelen.

Terugblik workshop Gelijke kansen in het onderwijs, hoe bereiden we studenten voor op de sociale ongelijkheid

Door Cathy van Tuijl, lector gedrag- en leerproblemen

We startten met een korte inventarisatie: wie heeft kinderen op school die in armoede opgroeien en hoe is dat zichtbaar of merkbaar. Ook was de vraag of dit een gespreksonderwerp is voor stagiaires. Veel deelnemers verwezen naar zichtbare kenmerken zoals kleding en voeding maar ze noemden ook de sociale isolatie en het niet altijd goed aansluiting kunnen vinden bij leeftijdsgenoten. Enkel merkten op dat ze pas in de Coronatijd zicht hebben gekregen op een moeilijke thuissituatie. Kortom armoede is niet altijd goed zichtbaar voor leerkrachten. Dit thema krijgt niet altijd aandacht in gesprek met studenten.

Vervolgens hebben de deelnemers een woordweb gemaakt bij armoede. Schuld, schaamte, onzekerheid zijn begrippen die langs kwamen. Duidelijk werd dat het belangrijk is om (niet-oordelend) naast (in plaats van tegenover) ouders en kinderen te staan, dat we juist deze kinderen een fijne tijd op school moeten bieden met veel ondersteuning. Scholen kunnen ook ouders benaderen voor financiële ondersteuning in plaats van af te wachten of ze om hulp komen vragen. Schoolopleiders kunnen armoede bespreken met studenten aan de hand van een woordweb.

Tot slot stonden we stil bij kwaliteitsrijke interacties: zien we deze kinderen voldoende, en bieden we ze voldoende ondersteuning? Of gaan we ze uit de weg? Bieden we ze wat ze nodig hebben: een rijk inhoudelijk aanbod en het gevoel erbij te horen. Kinderen die in armoede opgroeien vermijden soms de leerkracht en soms ook leeftijdsgenoten. Het vraagt proactief handelen van de leerkracht om voldoende en voldoende rijke en uitvoerige interacties met deze kinderen aan te gaan zodat onderwijs haar compenserende functie kan hebben.

Terugblik workshop Didactische principes nieuwe voltijd curriculum

Door Paul Hilferink, teamleider voltijd

Onlangs zijn de ontwikkelteams gestart met het ontwikkelen van de leereenheden van het nieuwe voltijd curriculum. De leereenheden praktijk (stage), kernpraktijken, kernvakken (taal, rekenen, Engels), kennis van de wereld (OJW en geestelijke stromingen), kunst-cultuur en bewegen (expressie en bewegingsonderwijs) en generiek (onderwijskunde/pedagogiek) worden mede op basis van de 10 didactische principes die onder het nieuwe curriculum liggen vormgegeven. In ieder ontwikkelteam zit ook 1 vertegenwoordiger vanuit het werkveld. Daarnaast worden de opleidersdagen, of WOS-dagen zoals ze in Enschede heten, gebruikt om alle schoolopleiders de gelegenheid te geven om mee te denken en te volgen hoe het nieuwe curriculum vorm krijgt.

De tien didactische principes

- Alle eenheden bevorderen actief en doelbewust de intellectuele deugden
- Alle eenheden bevorderen actief en doelbewust het reflecterend vermogen
- Alle eenheden maken expliciet hoe de inhoud bijdraagt aan het onderwijzerschap
- Alle eenheden hangen op logische wijze samen (horizontaal en verticaal)
- Alle eenheden dragen doelbewust bij aan het persoonlijk professioneel kader van de aanstaande leraar
- Alle eenheden bieden mogelijkheden tot differentiatie naar niveau en behoefte aan diepgang
- Alle eenheden maken gebruik van formatieve toetsing en rijke feedback
- Alle eenheden stimuleren het leren met en van elkaar
- Alle eenheden zetten aan tot zelfsturing en zelfregulering
- Alle eenheden besteden waar passend aandacht aan internationale kennis en inzichten

Tijdens de workshoprondes hebben we de volgende drie didactische principes verder verkend en getracht te kijken op welke wijze je hier als schoolopleider mee te maken hebt. Dit was de opbrengst die nu aangeboden kan worden aan het ontwikkelteam dat zich bezig houdt met de stage:

Alle eenheden bevorderen actief en doelbewust het reflecterend vermogen

Mogelijkheden om dit in praktijk te brengen:

- Wellicht is het aardig om een bewuste ordening aan te brengen in de didactische principes en dan zou je dit principe op nummer 1 kunnen zetten. Het reflecterend vermogen is de basis waarop al het andere handelen gestoeld zou moeten zijn.
- Leer studenten om goed te reflecteren.
- Schoolopleiders zouden moeten weten hoe het reflecteren op de opleiding opgebouwd is in het curriculum zodat ze weten wat ze kunnen verwachten van de studenten in de verschillende opleidingsfasen.
- Laat een student de mentor observeren aan de hand van door de student zelf geformuleerde reflectievragen. Vervolgens kan de mentor aan

de hand van dezelfde vragen dan de student weer observeren.

- Neem een vast aantal verplichte reflectieopdrachten op zodat student, mentor, schoolopleider en SLB'er weten hoe de ontwikkeling m.b.t. reflectie is in het ontwikkeltraject van de student.
- Gebruik beeldcoaching door video-opnames te maken en die te bespreken met de studenten. Doorgaans werkt dit makkelijker wanneer je niet veel studenten in de begeleiding hebt werd aangegeven.
- Het nieuwe stagebeoordelingsinstrument geeft de student nieuwe doelen. Laat ze actief op die doelen reflecteren en herhaal dit na enkele weken in de nieuwe stage en enkele weken daarna weer.
- Binnen de opleiding moeten studenten ook video opnames van lessen maken. Zorg dat je weet wanneer ze dat doen, wellicht valt hier dan ook weer een werkvorm met een schoolopleider aan te koppelen. Ook voorkom je dubbelop opnemen van video's wanneer je weet op welke momenten de video's opgenomen worden.
- Let op met de AVG bij het maken van video opnames. Vanuit de PO-raad is er een nieuwe richtlijn. Kijk of deze binnen de opleidingsschool integraal overgenomen kan worden zodat de regels voor studenten overal hetzelfde zijn.

Alle eenheden maken gebruik van formatieve toetsingen rijke feedback

- Dit past goed bij de tussentijdse evaluatie van de stage in het nieuwe stage beoordelingssysteem. Het zou dan wel mooi zijn wanneer je niet alleen de student zelf laat invullen wat de stand van zaken is, maar vraag ook of de mentor en wellicht ook de schoolopleider ook een tussentijdse beoordeling invult om er zo meer rijke feedback te kunnen geven.
- Gebruik de persoonlijke doelen die de student voor aanvang van een nieuwe stage formuleert op basis van de vorige stage om aan de hand hiervan feedback te geven gedurende de nieuwe stage. Zet ze eventueel uit via een 'schaalbaar' traject.
- Er zijn inmiddels best veel verschillende rollen die zich bezig houden met de ontwikkeling van

de student tijdens de stage: student, mentor, schoolopleider, BOC, instituutopleider en SLB'er en dan soms ook nog de teamleider. Vanuit die rollen kan er op verschillende momenten feedback gegeven worden, maar voorkom ook dat alles door elkaar gaat lopen en zorg dat duidelijk is wie wanneer feedback geeft en met welk doel.

- In de praktijk toets je ook of studenten voldoende vakkennis bezitten. Het is dan handig om de grote lijnen van de leerlijnen te kennen die de pabo hanteert bij het aanbod van vakkennis. Dan weet je ongeveer wat een student wel of niet zou kunnen weten. Dit helpt ook om te weten of "heb ik nog niet gehad op de pabo" volgens een student klopt. Pas dit onderdeel eventueel in in de mentorentraining.
- Een goede vraag aan de student is "wat komt hiervoor en wat komt hierna" wanneer het gaat om de leerstof die ze de kinderen aanbieden. Je toetst zo of ze overzicht hebben over de leerlijnen.

Alle eenheden zetten aan tot zelfsturing en zelfregulering

- Zelfregulering is een wat lastig te vatten begrip binnen de relatie schoolopleider-student.
- Zelfsturing is iets dat zich ontwikkelt binnen de gesprekken tussen de student en de schoolopleider.
- Laat studenten zichzelf beoordelen. Dit helpt bij het ontwikkelen van zelfsturing. Studenten moeten dan bijvoorbeeld goed overzicht krijgen over de randvoorwaarden waarbinnen ze die zelfbeoordeling zinvol kunnen doen. Met name voor eerstejaars studenten is dit nog wel eens lastig, omdat ze de randvoorwaarden waarbinnen ze opereren (als leerkracht) nog niet goed kennen.
- Zie een student als een collega. Van een collega verwacht je een proactieve houding en dan dus van een student ook. Die verwachting moet je uitspreken en uitstralen naar de student zodat deze zich er naar gaat gedragen.

Terugblik workshop Startende opleidings-scholen

Door Feio Wanschers

In deze workshop kwamen verschillende vragen aan bod van schoolopleiders op startende opleidingsscholen. Enkele vragen: 'Studenten plaatsen, hoe doe je dat eigenlijk?' 'Ik ben mentor en schoolopleider, wie doet de beoordeling?' 'Meerdere studenten in één groep, is dat wenselijk, maar als het niet anders kan?' 'Welke student bij welke mentor?'

Gezamenlijk werden mooie oplossingen bedacht:

- Overleg met de mentoren voorafgaande aan het plaatsen van studenten.
- Welke student past het beste bij een mentor en is dat ook mogelijk.
- Bespreek van te voren met de directie of zij zich ook kunnen vinden in de voorgestelde (concept)indeling van studenten.
- Handel pro-actief en denk creatief bij het plaatsen van de studenten.
- Bekijk ruim voor de tijd welke groepen geschikt zijn voor welke student. Een eerstejaarsstudent heeft een andere leerwerkplek nodig dan een derdejaarsstudent.
- Als je mentor en schoolopleider van dezelfde student bent, zorg er dan voor dat er een oplossing achter de hand is, als de begeleiding stroef verloopt.
- Bedenk iedere keer dat het plaatsen van studenten maatwerk is en dat er rekening gehouden moet worden met wat mogelijk is op de school. Er is altijd de mogelijkheid om de BOC mee te laten denken bij vragen.

Lunchlezing

'Over (vermeende) achterstanden en onderwijskansen'

In maart was het precies een jaar geleden dat de overheid besloot scholen te sluiten om verdere verspreiding van Covid-19 tegen te gaan. Er is sindsdien veel gebeurd in het onderwijs en er is ook veel discussie ontstaan. Discussie over het spreken in termen van achterstanden, over het onderwijssysteem, de verplichte eindtoets, etc. Tijdens deze lunchlezing hebben vier sprekers gereflecteerd op cruciale kwesties en de discussies die op verschillende niveaus in het onderwijs (landelijk, regionaal en binnen scholen) zijn en worden gevoerd.

De sprekers waren:

- Rogier Stappers, directeur basisschool De Flint, OPO Deventer
- René Berends, onderzoeker lectoraat vernieuwingsonderwijs
- Gert-Jan Egberink, onderwijsontwikkelaar en innovator bij stichting Consent, Enschede
- Symen van der Zee, lector Wetenschap en Technologie

Deze sessie werd georganiseerd door Patrick Sins, lector Vernieuwingsonderwijs.

Heb je deze interessante lunchlezing gemist?

Via [deze link](#) kun je de lezing terug kijken.

Mededelingen

- Opleidersdagen 2021-2022
 1. maandag 27 september (ONLINE)
 2. maandag 24 januari
 3. maandag 11 april
 4. maandag 20 juni
- De jaarplanning werkplekieren 2021-2022 is gereed en is te vinden op de website van De Stedendriehoek. [Klik hier](#) voor de jaarplanning.
- Februari instroom voltijd Deventer stopt. De verkorte deeltijdroute met een instroom in februari blijft wel in het aanbod.
- Saxion ondersteunt scholen bij onderwijskansen en leerverlies
Kinderen verdienen, ondanks de coronacrisis, volwaardig onderwijs en een goede toekomst. De schoolsluitingen als gevolg van de coronacrisis hebben echter hun sporen nagelaten. Hoe werken we, in de tijd na lockdowns en thuiswerken, doelgericht aan het leerverlies bij leerlingen? En hoe kunnen we ons inzetten voor kwetsbare leerlingen? Dat zijn vragen waar veel scholen nu aan werken en waar Saxion een passend antwoord op heeft.
Voor meer informatie [klik hier](#).
- De week van Samen Opleiden is van 31 mei t/m 3 juni.
Het thema is 'Samen Opleiden in een veranderende omgeving', een week vol sprekers, webinars, filmpjes en podcasts georganiseerd door het Platform Samen Opleiden en Professionaliseren.
Voor meer informatie [klik hier](#).

Agenda tot de zomer 2021

Lio augustus sollicitatietraining:

Wie: lio studenten, schoolopleiders en BOC's

Datum: **woensdag 26 mei 2021**

Tijd: 14.30 tot 16.30 uur

Opleidersdag:

Datum: **maandag 7 juni 2021**

Tijd: ochtenddeel gezamenlijk, middagdeel per stichting